

**Makt &
inflytande**

**Power &
influence**

KVINNORS OCH MÄNS VILLKOR I VÄRLDEN

MÄN HAR MER POLITISKT INFLYTANDE ÄN VAD KVINNOR HAR

Inget land i världen har en helt jämn fördelning mellan kvinnor och män i parlamentet.

Rwanda har världens mest jämställda parlament med 48,8 procent kvinnor. I Sverige är 165 ledamöter kvinnor och 184 ledamöter män.

I världens parlament är sammanlagt 84 procent av ledamöterna män och 16 procent kvinnor.

MÄNS ARBETE VÄRDERAS HÖGRE ÄN KVINNORS

Kvinnor arbetar mer än män i nästan alla länder i världen. Kvinnors inkomster är lägre än mäns i alla världens länder. Inkomstgapet beror på att kvinnor har lägre lön än män och på att kvinnor i större utsträckning arbetar deltid. Kvinnor utför även mer obetalt arbete än män.

I utvecklingsländer står landsbygdens kvinnor för 60 till 80 procent av all matproduktion.

POJKAR OCH MÄN FÅR MER UTBILDNING ÄN FLICKOR OCH KVINNOR

Andelen icke läs- och skrivkunniga minskar i världen. Fortfarande är det fler kvinnor än män som inte kan läsa eller skriva.

Av alla barn som inte går i skolan är 60 procent flickor. Sammanlagt är det cirka 60 miljoner flickor i världen som inte går i skolan.

MÄNS VÅLD MOT KVINNOR ÄR EN KRÄNKNING AV DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA.

Kvinnors liv begränsas av mäns våld. Var femte kvinna i världen kommer att utsättas för våldtäkt eller våldtäktsförsök under sin livstid. Var tredje kvinna kommer att bli misshandlad, i de flesta fall av sin make eller någon annan hon känner. Kvinnors rädsla för mäns våld begränsar deras rörelsefrihet och handlingsutrymme.

KVINNORS KROPPAR KONTROLLERAS

Kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa är en fråga om liv och död. Över en halv miljon kvinnor dör varje år i samband med graviditet och förlossning, på grund av att tillgång till preventivmedel, abort och mödrahälsovård är begränsad eller saknas

KÄLLA: SIDA OCH SVENSKA RIKSDAGEN

KVINNOR, MÄN OCH MEDIA

ATT LÅTA ALLA parter komma till tals är en journalistisk grundregel. Men nyheterna i världen handlar till största del om män visar undersökningen "Who makes the news 2005". I 20 procent av nyheterna var kvinnor huvudperson och i 80 procent var män huvudperson. I Sverige var kvinnor huvudperson i 30 procent av nyheterna.

Media är en viktig informationskälla världen över. Därför är det problematiskt att kvinnor får så lite utrymme. Hur kvinnor skildras är också viktigt. Ofta är skildringen av kvinnor stereotyp. I konfliktrapportering får kvinnor framför allt vara offer. Det är ovanligt att kvinnor medverkar som aktivister, politiker eller experter.

När kvinnors röster, behov och intressen glöms bort i media förmedlas en skev världsbild. Det är också ett demokratiskt problem, för den som ges utrymme i media får en röst och möjlighet att påverka.

EXEMPEL PÅ MISSADE NYHETER:

► **SVERIGES STÖRSTA NYHETSMEDIER** ger en missvisande bild av konflikter. Under två veckor i januari och februari 2008 genomförde Kvinna till Kvinna en granskning av konfliktbevakningen i

Sveriges största nyhetsmedier. Trots att både kvinnor och män deltar i och påverkas av konflikter så har kvinnor huvudrollen i endast 15 procent av mediernas konfliktbevakning. Möjliga lösningar på konflikter nämns endast i 22 procent av de granskade inslagen och artiklarna

► **NÄR DET RAPPORTERADES OM** dödläge i freds-förhandlingarna mellan Israel och Palestina sedan andra intifadan bröt ut i september 2001 tog media inte upp att representanter från en israelisk och en palestinsk kvinnoorganisation i fredsnätverket Jerusalem Link i maj 2002 talade i FN:s säkerhetsråd om lösningar på konflikten.

► **NÄR DET RAPPORTERADES OM** att student-rörelsen Otpor fick regimen Milosevic på fall i Serbien våren 2000 rapporterades inte om att den serbiska kvinnorörelsen bedrev en dörrknackningskampanj hos cirka 50 000 kvinnor. Kampanjen uppskattas ha påverkat upp emot 600 000 kvinnor att gå och rösta och val deltagandet steg från 50 till 70 procent, vilket kan ha varit avgörande för Milosevic-regimens fall.

KVINNOR, MÄN OCH JÄMSTÄLLDHET

VÄRLDEN ÄR INTE JÄMSTÄLLD. Aktivister och organisationer kämpar varje dag för kvinnors och mäns lika rättigheter.

Kampen har gett många framgångar världen över. Till exempel allmän rösträtt, fri abort i en tredjedel av världens länder och att kvinnors deltagande i politiken har ökat. Särskilt framgångsrikt har arbetet med nationell lagstiftning och internationella överenskommelser varit. Diskriminering på grund av kön får inte förekomma enligt bland annat FN:s kvinnokonvention (CEDAW) och den svenska jämställdhetslagen som handlar om arbetslivet.

Det finns ett stort glapp mellan vad som står i överenskommelser och hur verkligheten ser ut. Dokumenten är ändå värdefulla i arbetet för förändring, både som mål och för att ställa krav på regeringar och makthavare runt om i världen.

VIKTIGA INTERNATIONELLA ÖVERENSKOMMELSER OM KVINNORS RÄTTIGHETER OCH JÄMSTÄLLDHET:

► **FN:S KVINNOKONVENTION CEDAW,**

konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor från 1979

► **KAIRODEKLARATIONEN** från FN:s befolkningskonferens 1994. På konferensen erkändes alla människors rätt att bestämma över sin egen kropp.

► **BEIJING DECLARATION AND PLATFORM FOR ACTION** är en handlingsplan för ökad jämställdhet från FN:s kvinnokonferens i Beijing 1995

► **FN:S MILLENIEMÅL.** Världens länder enades år 2000 om åtta millenniemål för att halvera fattigdomen till år 2015, jämställdhet finns med i flera av målen.

► **FN:S SÄKERHETSRAÐSRESOLUTION 1325**

KVINNOR, SÄKERHET OCH FRED från år 2000 handlar om kvinnors rätt att delta vid freds-förhandlingar.

LYSSNA PÅ OCH STÄRK TJEJER OCH UNGA KVINNOR

KVINNA TILL KVINNA har sedan 1993 arbetat med kvinnoorganisationer i konfliktområden. Under de här åren har jämställdhet och kvinnors rättigheter uppmärksammas allt mer, men det finns fortfarande mycket att göra.

KVINNA TILL KVINNA UPPMANAR ALLA AKTÖRER SOM ARBETAR I KONFLIKTOMRÅDEN ATT:

- ▶ Lyssna till kvinnoorganisationerna – det finns alltid kvinnoorganisationer att fråga!
  - ▶ Stöd kvinnors organisering.
  - ▶ Satsa resurser på mötesplatser för unga kvinnor.
  - ▶ Se till att kvinnor får möjlighet att delta i freds- och demokratiprocesser!
  - ▶ Arbeta aktivt för att både kvinnor och män får möjlighet att delta på möten.
- ▶ Använda ett genusperspektiv i planeringen och utformningen av insatser och projekt, inklusive byggandet av infrastruktur.
  - ▶ Arbeta aktivt mot maktmissbruk, övergrepp och våld mot kvinnor som förekommer från anställda vid internationella organisationer.
  - ▶ Ge pojkar och män de verktyg som krävs för att kunna omvärdera förutfattade meningar om vad som är manligt.
  - ▶ Ge stöd till organisationer som arbetar med sexualundervisning och information om rättigheter och reproduktiv hälsa, som utmanar stereotypa könsroller och myter om flickors och kvinnors sexualitet.
  - ▶ Arbeta för att könsrelaterat våld ska regleras av lagar

WWW.KVINNATILLKVINNA.SE

Pushing the limits

WWW.KVINNATILLKVINNA.SE